

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΛΑΟΥΤΑΡΗ

1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1925
ΤΕΥΧΟΣ 8ον
ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΔΡΧ. 3

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΚΑΡΔΙΑΚΟΣ

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ 41 — ΑΘΗΝΑΙ

ARTSTIQUE

ΤΑ ΕΚΛΕΚΤΟΤΕΡΑ ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ — Η ΕΙΛΙΚΡΙΝΕΣΤΕΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η. Ι. ΓΑΛΑΤΕΡΟΣ

ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΤΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 81

ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΥΣΥΝΕΙΑΗΤΟΣ — ΤΙΜΑΙ ΛΟΓΙΚΑΙ — ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΕΛΕΙΑ

ΚΡΙΝΟΣ

Τὸ διαλεχτὸ Κρητικὸ σαποῦνι

Γιὰ κάθε σπῆτι

Γιὰ κάθε χρῆσι

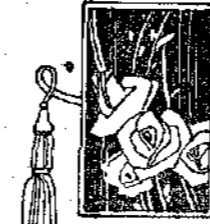
Ἀρωματικά—Λευκά—Πράσινα

Πρατήριον: Παραπλεύρως Κοτοπούλης

Ο ΛΟΥΪΖΙΔΗΣ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 10 — ΣΤΟΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ο ΚΑΛΛΙΤΕΡΟΣ ΡΑΠΤΗΣ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

— ΕΤΟΣ Β' ΑΡΙΘ. 8 — ΑΘΗΝΑΙ ΟΔΟΣ ΝΙΚΙΟΥ ΑΡΙΘ. 6 —

1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1925

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Ν. ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ & ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ Θ. ΧΡΗΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Ἐτησία	Δραχμαὶ 100	Τιμὴ ἐκάστου φύλλου διὰ τὰς Ἀθῆ-	
Ἑξάμηνος	55	νας καὶ Πειραιᾶ	Δραχμαὶ 8
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ Ἐτησία	Γ. Δ. 50	Διὰ τὰς ἐπαρχίας	4
Ἑξάμηνος	25	Διὰ τὸ Ἐξωτερικόν	Γ. Δ. 1

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΑ ἢ ΜΗ ΔΕΝ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΝΤΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΝΙΚΙΟΥ 6

ΕΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ

Νέα ριζική ανακαίνις των «Παρασκηνίων» έκαμε ώστε να καθυστερήσει ή έκδοσις αυτού του φύλλου. Και πάλι τεχνικές δυσκολίες δέ μας επέτρεψαν ν' ή το παρουσιάσουμε κ' αυτό δ'ιτω, χάρις στη νέα μας δ'ργάνωσι, από τὸ ἐπόμενο θά εμφανίζεται τὸ περιοδικό μας. Ζητούμε συγγνώμην από τούς ἀναγνώστες μας ὑποσχόμενοι τή μικρὴ αὐτὴ ἔλλειψή μας ν' ἀναπληρώσωμε μ' ἐμφάνιση τέτοια ὥστε τὰ «Παρασκήνια» ν' ἀναδειχθούν πραγματικά τὸ μοναδικὸ περιοδικὸ τοῦ θεάτρου.

ΜΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ

ΠΡΟ 2330 ΕΤΩΝ

Ὅταν ἰδῶ κ' 8 μῆνες παρακολούθησα τὸ πρῶτον μάθημα τῆς Ἐπαγγελματ. Σχολῆς θεάτρου, ἔγραφα σ' αὐτὲς ἰδῶ τίς ἴδιες σελίδες: «Ὁρθίω, κοντὰ στήν πόρτα, μὲ δάκρυα στὰ μάτια καὶ ρίγη στήν ψυχὴ παρακολούθησα τὸ πρῶτον μάθημα... Δὲν εἶναι ὄνειρο... Ἐκατὸν εἴκοσι κορίτσια καὶ νέοι καθισμένοι σὲ θρανία μὲ προσοχὴ καὶ θαυμασμό... ὁ κ. Ν. Λάσκαρης στήν ἔδρα... ἄρχισε τὸ μάθημα τῆς ἱστορίας...»

Πᾶνε, ὅπως εἶπα ἀπὸ τότε ὀχτὼ δλόκληροὶ μῆνες.. Ἐταξείδευα, ἔλειπα ἀπὸ τὴν Ἀθήνα γιὰ πολὸν καιρὸ, ξεναγύρισα, μὰ δὲν ἄκουσα πᾶνὰ νὰ γίνεταὶ λόγος γιὰ τὴ σχολὴ αὐτὴ. Πᾶει, εἶπα μέσα μου, ὄνειρο ἦτανε κ' αὐτὸ κ' ἐαβύσθηκε! Τὴ κοίμα! Κ' ἔγραφα τότε πῶς «δὲν ἦταν ὄνειρο!»...

Χθὲς τὸ ἀπόγευμα πῆγα εἰς τοῦ συνεργάτη μου τοῦ κ. Λάσκαρη τὸ σπίτι, γιὰ νὰ τοῦ ζητήσω ὅλη γιὰ τὸ φύλλο ποὺ βλέπετε.

— Ἀ! γι' αὐτὸ τὸ φύλλο μοῦ εἶναι ἀδύνατο. Ἔπει καὶ μοῦ ἔδειξε μὴ θεόροστη σίβη ἀπὸ χειρόγραφα.

— Ἦν' εἰν' αὐτὰ; ἠρώτησα.

— Εἶναι οἱ γράπτεις ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν τῆς θεατρικῆς σχολῆς... πρέπει νὰ τὰ διαβάσω δλ' αὐτὰ καὶ νὰ τὰ διορθώσω... Πολὸν δουλειὰ βλέπεις, ἀλλὰ καὶ πολὸν εὐχάριστῃ... εἶμαι ἐνθου-

σιασμένος ἀπὸ τὰ παιδιὰ. Τούς ἔδωσα ἕνα πολὸν περίεργο θέμα, κ' ὅλα τους, τὸ ἕνα καλλιτερο' ἀπὸ τ' ἄλλο, μοῦ ἀπαντοῦν...

— Καὶ τὸ θέμα ἂν δὲν εἶναι ἀδιακρίσιμὴ ἐρώτησα.

— Τούς εἶπα νὰ φαντασθούν δι' ζῶν κατὰ τὸν πέμπτον π. χ. αἰῶνα... Νὰ μεταμφωνηθοῦν ὡς Ἕλληνες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης... καὶ νὰ πᾶν νὰ θεοῦν μὴ παράστασι στὸ Διονυσιακὸ θέατρο καὶ νὰ μοῦ τὴν περιγράψουν.

— Καὶ τὰ κατάφεραν;

— Περιφάνη. Ἄν δὲν βαρύνεσαι, ἄκουσε νὰ ἴδῃς τί μοῦ γράφει μὴ ἀπὸ τίς μαθήτεις;... αὐτὴ ποὺ τῆς διορθῶνω τώρα τὸ χειρόγραφο.

Καὶ ὁ κ. Λάσκαρις ἄρχισε νὰ μοῦ διαβάξῃ τὸ χειρόγραφο τῆς μαθητῆος Μαρίας Ἐδελτσάιν. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ διαβάσματος τοῦ λέω:

— Νά, ἔλγ γιὰ τὸ φύλλο μου... μοῦ τὴ δίνεις; — Μά...

— Τί μὰ καὶ ξεμά... Μιὰ κ' ἔγραφα ἄλλοτε γιὰ τὴ σχολὴ ΜΑΣ πρέπει νὰ δείξω τώρα στοὺς ἀναγνώστες μου καὶ τὴ προοδὸς τῆς... Ἔλα, δός μου τῃ...

Ἀφουὲκὲφθημελίγανιδ' συνομιλητῆς μου, εἶπε: — Πάρτην... μὰ ἔτσι ἀδιόρθωτῃ καθὼς εἶναι ὑπ' αὐτὸν τὸν ὄρον σου τὴ δίνω...

— Ἔστω, εἶπα.. τὴν πῆρα... κ' ἐνθουσια-

ΑΛΕΞ. ΚΙΛΛΑΝΤ

ΚΕΦΙ ΓΙΑ ΧΟΡΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ Α. ΚΟΥΚΟΥΛΑ

Χωρίς κόπο, χωρίς καμιά προσπάθεια είχε ανεβή τις γυαλιστερές μαρμαρένιες σκάλες συνωδευμένη από την άπειρη δημοφιλία της και τα καλά της προτερήματα μόνο. Είχε πάρει τη θέση της μες σαλόνια των πλουσίων και των δυνατών, χωρίς να πληρώσει την εισοδό της αυτή με την τιμή της και την καλή της φήμη. Κι' όμως δεν μπορούσε να πη κανείς από πού είχε ξερθεί. Αυτό μόνο ψιθυρίζανε, πώς προερχόταν από τα λαϊκά στρώματα.

Την παιδική της ηλικία την είχε περάσει σ' ένα προάστειο του Παρισιού με φτώχεια και βάρη και... πείνα, υποφέροντας μια ζωή από κείνες που μόνον όσοι την ξέρουν εκ πείρας είναι σε θέση να τη φανταστούν.

Εμείς οι άλλοι, που έχουμε αποκτήσει τις γνώσεις μας από τα βιβλία και τις ιστορίες, πρέπει να ζητήσωμε τη βοήθεια της φαντασίας μας για να μπορούσαμε να σχηματίσωμε μια ιδέα της έντιμης αθλιότητος μέσα σε μια μεγαλούπολη κι' όμως και οι τρομερότερες εικόνες που θα φαντασθούμε θάνατο αχρωμάτιστες μπροστά στην πραγματικότητα.

Τέλος ήταν ζήτημα χρόνου μόνον το πότε θα την κατέβλεψαν τα βάρη—όπως μια δδοντωτή ρόδα γραβώνει κείνον που θα πλησιάσει τη μηχανή—για να την πετάξουν, αφού πριν την περιπλέκανε σε μια σύντομη ζωή ντροπής και ταπεινώσεως, με την ασπλαγχνή ακρίβεια της μηχανής, σε μια γωνία, για να τελειώσει εκεί άγνωριστη και παραμορφωμένη το ύπολοιπο της συγριμμένης ζωής της.

Μα ξαφνικά, καθώς συχνά συμβαίνει, την ανεκάλυψε ένας πλούσιος και μεγαλοπασμένος κύριος, κορίτσι ακόμα δεκατεσσάρων ετών τη στιγμή που περνούσαν έναν από τους καλύτερους δρόμους του Παρισιού. Πήγαινε σ' ένα σκοτεινό κι' άνηλο δωμάτιο στην οδό των Τεσσαράων Ανέμων, όπου δούλευε με μια γυναίκα, που είχε την ειδικότητα να φτιάχνει μπουκέτα από λουλούδια για χορούς.

Δεν ήταν η εξαιρετική δημοφιλία της εκείνη που σκλάβωνε τον κύριον αυτόν, όσο η κινήσεις της, ή υπαρέξή της, ή έκφραση των απομαρτιστων ακόμα χαρακτηριστικών της, που έδειχναν ένα εξωτερικόν αγώνα μεταξύ ενός από τη φύση καλού χαρακτήρος και μιας ολοένα αυξανόμενης αδιαντροπιάς. Κ' επειδή είχε τις ανυπολόγιστες ιδιοτροπιάς του περιουσιού πλούτου, πήρε την απόφαση να προσπαθήσει για τη σωτηρία της φτωχής κόρης.

Δεν ήταν δύσκολο να περιέλθω στην κατοχή του, γιατί δεν ανήκε πραγματικά σε κανένα. Πήρε ένα όνομα και πήγε σ' ένα από τα καλύτερα μοναστήρια, κι' ο πρόστατης είχε τη

χαρά, πώς οι σπόροι του κακού θα μαραίνονταν και θα χάνονταν από μέσα της. Έξελεύθη κι' σ' έναν αξιογάπητο, κάπως κωθρό μονάχα χαρακτήρα, σε μιά ησυχία και άμεμπτη κόπεια και σε μιά σπάνια δημοφιλία. Και σε μεγαλύτερη παντρεύτηκε. Ο συζυγικός τους βίος ήταν δημοφής και ειρηνικός. Παρ' όλη τη μεγάλη διαφορά στα χρόνια, ο άντρας είχε μίαν απεριόριστη εμπιστοσύνη γι' αυτή και της άξιζε πράγματι.

Στη Γαλλία δε ζούνε τ' αντρόγυνα τόσο στενά μεταξύ τους συνδεδεμένα. Η άμοιβαία αξιώσεις τους είναι γι' αυτό μικρότερες και η απογοητεύσεις τους πιο λίγες. Δεν ήταν εδυσχισμένη, μα ευχαριστημένη. Στο χαρακτήρα της ταίριαζε η ευγνωμοσύνη. Ο πλούτος δεν την στενοχωρούσε· απεντίας χαίροταν συχνά γι' αυτόν με μίαν έντελως παιδαγωγική χαρά. Αυτό όμως δεν το μάντευε κανείς, γιατί ήταν πάντα σοβαρή και αξιοπερίεση. Το μόνο που υποψιαζόταν ο κόσμος ήταν αυτό, πώς ήταν κάπως σκοτεινή ή προσέλευσή της. Μα επειδή κανείς δεν άπαντούσε σ' όσους ήθελαν να μάθουν, έπαψαν στο τέλος και να ρωτούν. Έχει κανείς αλήθεια τόσα άλλα πράγματα να σκέπτεται στο Παρίσι.

Το παρελθόν της τόχρη ξεχάσει, καθώς ξεχνάμε και μες τα τριαντάφυλλα, τις μεταξωτές κορδέλες και τα ξεθωριασμένα γραμμάτια της νεότητός μας και δεν τα συλλογιζόμαστε πια. Μένουν κλεισμένα σ' ένα συρτάρι που δεν ανοίγεται ποτέ. Κι' όμως αν συμβή καμιά φορά να ριζώμε κανένα βλέμμα στο μυστικό έρημητήριο, τότε παρατηρούμε άμέσως αν λείπει κανένα από τα τριαντάφυλλα ή και η πιο μικρή κορδέλλα. Γιατί τότε τα ξαναθυμούμαστε όλα—η αναμνήσεις μένουν εκεί μοια δροσερές—όμοια γλυκείες—όμοια πικρές.

Έτσι είχε ξεχάσει το παρελθόν της, τόχρη κλειδώσει και το κλειδί το πέταξε μακριά της. Καμιά φορά όμως τη νύχτα δνειροδύσαν τρομερά πράγματα. Ένοιωθε πάλι πώς η γρηά στρίγγλα που κατοικούσε ένα καιρό μαζί της, τη σούσε από του; ώμου; για να την στείλει έξω με τον υγρό πρωϊνόν αέρα, στις γυναίκες με τα λουλούδια. Τότε περνούσαν πάνω και κάρφωνε μ' επιθανάτιαν αγωνία τα μάτια της στο σκοτάδι. Άμέσως όμως ένοιθε το μεταξωτό σκέπασμα και τα μαλακά μαξιλάρια και τα δάκτυλά της χείδεναν τα πλούσια στολίδια της μεγαλοπρεπούς κληνης της. Κι' ενώ μικρά, νυσταγμένα άγγελουδία παραμέριζαν σιγά το βαρύν πέπλο του δνειρου, ένοιωθε μ' όλη τη δύναμη της καρδιάς της εκείνη την παράξενη, την απερίγραπτην αγαλλίασιν που αισθανόμαστε σάν καταλαβαίνωμε, πώς β,τι μάζ έπιεζε ήταν

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

7

ένα άσχημο, ένα κακόν όνειρο—ένα όνειρο μόνο.

Άκουμπισμένη στο μαλακό στήριγμα του καθίσματός της μέσα στην άμαξα, πήγαινε στο χορό της Ρωσικής Προσβείας. Μα όσο περισσότερο πλησίαζε, τόσο σγώτερα προχωρούσε τ' άμαξι και σάν έφτασε στην άκρη του δρόμου, μόνο βήμα με βήμα μπορούσε να πηγαίνει μπροστά. Στη μεγάλη πλατεία μπροστά στο μεγάλο, που είχε πλούσια φωτισμένο με γκαζ και λαμπάδες είχε μαζευτή μιά μάζα λαού. Δεν έβρισκονταν εκεί πέρα μόνο διαβάτες, μα ένας σωρός εργατάς, χασομέρηδες, φτωχές γυναικούλες και ύποπτες κυρίες στριμωγμένες κι' από τις δύο πλευρές της γραμμής των άμαξιών. Πλήθος από έξυπνες παρατηρήσεις και άπρεπη και αμπουρία, σε Παριζιάνικα άργκό, έγίνοντο για τον καθώ; πρέπει κόσμο, που περνούσε. Άκουσε λέξεις που είχε πολλά χρόνια ν' ακούση και κοκκίνιζε με τη σκέψη πώς ήταν ίσως ή μόνη από τα πρόσωπα που έβρισκονταν στη μεγάλη σειρά των άμαξιών που καταλάβαινε τις χυδαίες αυτές εκφράσεις του Παρισιού.

Άρχισε να παρατηρή τριγύρω τα διάφορα πρόσωπα και της φαινόταν πώς τα γνώριζε όλα. Ήξερε τί έσκέπτονταν, τι τριγύριζε μες στο μυαλό όλων εκείνων των κεφαλιών και σιγά σιγά ένας χείμαρρος αναμνήσεων ξέσπασε μέσα της. Άντιστεκόταν όσο καλά μπορούσε, μα εκείνο το βράδι δεν ανεγνώριζε ούτε ή ίδια τον έαυτό της.

Δεν είχε λοιπόν πετάξει το κλειδί του μυστικού έρμαριού. Άθελα το ξαναπήρε και αϊ αναμνήσεις πετάχθηκαν και την κυρέυσαν.

Θυμόταν πόσο συχνά ή ίδια σάν ήταν ακόμα παιδί κατέτρωγε μ' άπληστα μάτια τις κυρίες, που πήγαιναν στολισμένες στο χορό ή στο θέατρο και πόσο είχε κλάψει από πικρή ζηλοφθόνια για τα λουλούδια, που με τόσο κόπο συνταίριαζε για να στολιστούν άλλες μ' αυτά. Έκει πέρα έβλεπε τώρα τα ίδια άπληστα μάτια, την ίδια ακόρεστη και κακόβουλη ζηλοφθόνια. Και οι μελαψοί σοβαροί άντρες που κοίταζαν με βλέμμα περιφρονητικό κι' απειλητικό τ' άμαξια που περνούσαν, την ήξεραν όλοι. Σάν ήταν μικρό κορίτσι δεν είχε καθίσει σε μιά γωνιά πλάι τους και δεν είχε ακούσει μ' ορθάνοιχτα μάτια την κουβέντα τους για την ανισότητα της ζωής, για την τυραννία των πλουσίων, για τα δίκαια των εργατών, που μόνο τα χέρια τους έπρεπε ν' απλώσουν για να τ' αποκτήσουν; Ήξερε πώς μισούσαν τα καλοθρεμένα άλογα, τους κομπονημένους λακέδες και τα όμορφα άμαξια, μα προπάντων εκείνους που εκάθονταν μέσα—τ' άχόρταστα εκείνα τέρατα και τις κυρίες εκείνες, που τα στολίδια τους και ή λάμψη τους λούστριζαν περισσότερο από όσα μπορούσε να κερδίση ένας απ' αυτούς δουλεύοντας όλοκληρο τη ζωή του.

Κ' ενώ κύτταζε τη σειρά των άμαξιών, που προχωρούσαν άργά ανάμεσα, από το πλη-

θος, της ήθελε μιά άλλη ανάμνησι, μισολησθημένη εικόνα από τη σχολική ζωή της, μέσα στο μοναστήρι. Έπρεπε να θυμηθώ ξαφνικά τη διήγησι του Φαραώ, που ήθελε να πάρη ξοπίσει τους έβραίους με τ' άρμα του πάνω στην έρυθρά θάλασσα. Έβλεπε τα κύματα που τα φανταζόταν πάντα κόκκινα σάν αίμα να στέκονται σε δύο τείχη στα πλάγια των Αιγυπτίων. Ύστερα αντίχησε ή βροντερή φωνή του Μωυσέως, άπλωσε τη ράβδο του πάνω από τα νερά και τα κύματα της έρυθράς θαλάσσης κατάπιανε το Φαραώ κι' όλα του τ' άρματα.

Ήξερε πώς τα τείχη που την είχαν στη μέση, ήταν πιο άγρια και πιο θυμωμένα από τα κύματα της έρυθράς θαλάσσης. Ήξερε πώς μόνο μιά φωνή χρειαζόταν ή φωνή ενός Μωυσέως, για να βάλη σε κίνηση την ανθρώπινη εκείνη θάλασσα, για να ξεχυθώ και να πνίξη μες τα κόκκινα σάν αίμα κύματα της, τη λάμψη του πλούτου και της ισχύος.

Η καρδιά της χτυπούσε, κρυβόταν τρέμοντας σε μιά γωνιά της άμαξας. Όχι όμως από φόβο, μα επειδή δεν ήθελε να κυττάξη έξω, επειδή ντροπύονταν τους ανθρώπους εκείνους. Για πρώτη φορά στη ζωή της της φάνηκε ή εύτυχία της σε μιά άδικία, σάν κάτι για το οποίο έπρεπε να ντρέπεται.

Πού ήταν ή θέση της; Στο μαλακό και κομψό εκείνο άμαξι; Μήπως δεν ανήκε κι' αυτή σ' εκείνη τη συνωδουμένη μάζα, ανάμεσα στα παιδιά του μίσους; Μισοξεχασμένες σκέψεις κ' αισθήματα ξύπνησαν μέσα της σε θηρία, που ήταν από καιρό δεσμευμένα. Αισθανόταν τον έαυτό της σάν ένομο κι' άπατρι ανάμεσα στη πλουσιοπάροχη ζωή της και στεπτόταν μ' ένα είδος δαιμονικής λαχτάρας τα μέρη εκείνα στα οποία γενήθηκε. Έπιασε νευρικά το πολυτίμο δαντελένιο σάκι της. Την ήκυλευσε ή περιεργη δίψα κάτι να καταστρέψη—έκείνη τη στιγμή ή άμαξα μπήκε στη μεγάλη πύλη.

Ο λακές άνοιξε την πόρτα της άμαξας και κείνη με το όμορφο χαμόγέλο της στα χείλη και μεν την ήσυχια και άριστοκρατική της αξιοπρέπεια, κατέβηκε. Ένας νέος, είδος άκολούθου, έτρεξε προς αυτήν και ήταν ευτυχισμένος όταν πίστεψε πώς άνεκάλυψε στα μάτια της μίαν άσυνείδητη λάμψη κι' άνέβηκε στον έβδομον οθρανό, όταν ένοιωσε το χέρι της να τρέμη. Γεμάτος ύπερηφάνεια κι' έλπίδα την ώδήγησε από τη γυαλιστερή μαρμαρένια σκάλα.

— «Πητε μου όμως, ωραία κυρία, ποια καλή μοίρα έβαλε το θαυμαστόν αυτό δώρο πάνω στην κούνια σας, έτσι που β,τι κάνετε σεις και β,τι είναι δικό σας, νάχη κάτι το έντελώς ιδιαίτερο; Κι' όταν έχετε ένα λουλούδι στα μαλλιά σας, το λουλούδι παίρνει μιά ξεχώρη γοητεία, σε να τόχη λούσει ή δροσιά της αυγής. Κι' όταν χορεύετε, θαρρεί κανείς πώς το έδαφος φεύγει και υποχωρεί κάτω από τα πόδια σας»

γ' πράξεις της νέας φάσης του είναι σχετικώς βραδυκίνητες. Κι' η έλλειψη δράσεως σε μια φάσα είναι μειονέκτημα σημαντικό. Αλλά προς τι να επέκταθούμε περισσότερο; Ο κ. Μωραϊτίνης δεν έγραψε έργο με αξιώσεις φιλοδωγικές. Αν τώρα το έργο του θα μπορούσε να είναι καλύτερο και ως φάσα κι' αυτό δεν έχει σημασία. Μάπως αν ήταν καλύτερο είναι βέβαιον πως θα είχε και μεγαλύτερη επιτυχία; Αμφιβάλλουμε. Ο κόσμος γελά, ο κόσμος βλέπει ευχαριστως το έργο του κ. Μωραϊτίνης όπως είναι και ίσως μάλιστα, αν ο κ. Μ. ήταν πιο μετρημένος και πιο συνεπής, ο κόσμος να γελοῖσε και να ευχαριστιόταν λιγότερο. Μιάν ασυνέπεια μόνο, ασυνέπεια ψυχολογική στη διαγραφή ενός από τα καλύτερα πρόσωπα του έργου του, κρίνουμε άσυγγώρητο και δεν παρασχωπούμε γιατί και σε μια φάσα τα θρώτα πρόσωπα πρέπει να είναι πάντοτε άνθρωποι με κάποιες φυσικές αναλογίες. Ο Περισπαστής, ο τόπος του τεμπέλη, του τόσο ρωμέϊα αληθινού στην πρώτη πράξη, μεταβάλλεται στις δύο άλλες πράξεις του έργου σε ένα τέρας δραστηριότητας και εύτολμίας. Θάταν τάχα δύσκολο να χαρακτηριζόταν απ' την αρχή του έργου διαφορετικός;

Ο κ. Αργυρόπουλος ως Ριπιτής έδειξε μιαν εδωκενική αξίωση; Η εμφάνισή του ως δεσποινίδος δεν είχε τίποτα το βάνουσο μουρλίσκινο, όπως θα μπορούσε να συμβή.

Έπισης κι' ο κ. Χέλμης έπαιξε όσο καλύτερα μπορούσε. Η κ. Αργυροπούλου ως Νινέτα, παρά το ελάχιστο του ρόλου της, έτόνωσε σημαντικά το έργο. Τέλος έχουμε χρέος να τονίσουμε την ικανοποιητική απόδοση, ενός νέου ήθοποιου του κ. Βιτωρόρη, που εξελίσσεται γρήγορα σε ένα καλόν κάρικαριστία.

ΟΙ ΕΠΤΑ ΕΠΙ ΘΗΒΑΣ

Μια εύρύτερα έρευνα για τον τρόπο της δημιουργίας του αρχαίου θεάτρου δεν μπορεί βέβαια να γίνει τώρα. Εδώ, οτι θα μπορούσε μόνον να σημειωθεί είναι, πως η αρχαία τραγωδία δεν είναι προωρισμένη για την κατανόηση του μεγαλύτερου κοινού. Δεν μπορεί να συγκινήσει και δεν συγκινεί τους άμυητους που είνεοι περισσότεροι. Κ' οι άμυημένοι ακόμα δοκιμάζουν μια συγκίνηση καθαρώς έγκεφαλική, αποτέλεσμα ιστορικών ή αισθητικών μάλλον παρά αισθησιακών προϋποθέσεων. Γιατί; Πόσο δεν είναι άπλη ή απάντηση αυτή την ερώτηση; Όμως τον κύριο λόγο μπορεί να βρή κανείς στην έλλειψη πίστωσης του σημερινού κοινού. Οι αρχαίοι πηγαινόντας στο θέατρο εκτελούσαν ένα καθήκον, γιατί πήγαιναν σε θερηκευτική τελετή. Το σημερινόν κοινόν όμως; Αυτό είναι τόσο ξένο προς το πνεύμα και την ουσία του αρχαίου θεάτρου!

Αλλά πρό πάντων ο Αισχύλος, ο γιάντιος αυτός λυρικός penseur, ο πιο μεγάλος ίσως, απ' όσους έγνωσαν οι αιώνες, ο κατ' έξοχήν θερηκευτικός αυτός ποιητής της αρχαιότητας,

είναι μακρύτερα από την εποχή μας και από τις άπαιτήσεις της. Ο Σοφοκλής και περισσότερο ο Έυριπίδης, βέβαια έδωσαν έργα, που χωρούν κάπως στο συναισθηματικό της παιασιό.

Ο Αισχύλος όμως είν' εκείνος που για την κατανόησή του προϋποθέτει περισσότερα. Το πάθος του είναι περισσότερο λυρικοθερηκευτικό παρά δραματικό, γι' αυτό είναι και λιγότερο θεατρικός από τους άλλους. Κι' αυτή η έθνηική μειονεκτικότητα των έργων του, στην οποία σχετική και μόνον εξαίρεση άποτελεί η Τριλογία του, είναι ο κύριος λόγος, που δεν παίζεται τόσο συχνά στη σύγχρονη σκηνήν όσον ο Σοφοκλής κι' ο Έυριπίδης.

Με τα παραπάνω θελήσαμε έντελώς πρόχειρα να εξηγήσουμε τους δυό από τους τρεις κυριώτερους λόγους για τους οποίους ή έμπνευσις του κ. Μελά, να εγκαινιάσει το θέατρον Τέχνης με μιάν αισχύλεια τραγωδία δεν ήταν εύτυχής. Είναι βέβαιο πως ο κ. Μελάς έκανε ως ρεζισέρ ό,τι μπορούσε, για να δώσει περισσότερη σκηνική δράση στο ύπεροχο λυρικό δριστεύρημα του πατρός της Έλληνικής τραγωδίας, μα τα μέσα του ήταν ελάχιστα. Και στην έλλειψη των μέσων μας γενικώς εγκείται ο τρίτος σπουδαίος λόγος, που καθοδηγεί μάταιη την προσπάθειά μας να συγκινήσουμε με τέτοια έργα το μεγάλο αριθμό. Ο Ράινχαρντ κι' ο Γέσνερ όταν σκηνοθετούν αρχαία δράματα, διαθέτουν μέσα τέτοια, που να προκαλούν την εκπλήξη και το δέος του θεατού, μέσα μηχανικά έννοούμε. Το κύριο μέλημά τους είναι να προδιαθέσουν το θεατή, με τα τεχνικά τους αυτά μέσα. Τα ζητήματα της σκηνικής διατάξεως, του διακόσμου και του φωτισμού παίζουν εδώ πρωτεύοντα ρόλα. Κάνον ό,τι είναι δυνατόν για να μικρύνουν τη χρονική απόσταση που χωρίζει το θέαμα από το θεατή. Έδώ δεν μπορούν να συμβούν απ' αυτά, γιατί τα θέατρα είναι ιδιωτικές επιχειρήσεις και δεν μπορούν βέβαια να ριψοκινδυνεύουν τόσα όσα δεν προβλέπουν πως είναι δυνατόν, και υπό τις ευνοϊκώερες ακόμα συνθήκες, να εισπράξουν.

Ειδικώς όμως για τον κ. Μελά υπάρχει κι' ένας τέτατος, εξίσου σοβαρός, λόγος, που έπρεπε να τον κάνει επιφυλακτικώτερο, προκειμένου να παρουσιάσει αρχαία έργα. Οι ήθοποιοί του, οι όποιοι εκτός ελαχίστων εξαίρεσεων είναι ακόμα έρασιτέχνες και δεσρούνται σκηνικής πείρας. Τα αρχαία έργα δεν είναι άσφαλώς όχι μόνο το καταλληλότερο σχολείο, αλλά και το καταλληλότερο πεδίο δράσεως για τεχνίτες, που βρίσκονται ακόμα στο δρόμο της διαμορφώσεώς των.

Παρ' όλ' αυτά η προσπάθεια του κ. Μελά ήταν μεγάλη. Και για να πούμε την αλήθεια, τη στιγμή που άλλα θέατρα, θεωρούμενα έπίσης θέατρα τέχνης δεν έχουν στο ρεπερτόριό τους παρά ελάχιστα έργα όπωσδήποτε σχετιζόμενα με την τέχνη, ένα πραγματικό θέατρον τέχνης ίσως ναχε την υποχρέωση να εγκαινιά-

ση το στάδιό του με κάτι σαν τους τούς; «Έπτά εις Θήβας». Κι' ακόμα πρέπει να δηλογήσωμε, παρ' όλους τους ένδοιασμούς μας, που άφορουν ένα ζήτημα βασικό και γενικώτερο, την καθ' όλα έρμηγεία του αρχαίου θεάτρου πως οι συνεργάτες του κ. Μελά κατέβαλαν μιάν έντατική και τιμητικωτάτη γι' αυτούς προσπάθεια να ανταποκριθούν στις άνέφικτες σχεδόν αξιώσεις ενός έργου σαν τούτ' «Έπτά επί Θήβας». Έδειξαν πράγματι ένα ζήλο, και μια στοργή, που παράλληλα με την ακούραστη θέληση του διεθνοντού του «Θεάτρον τέχνης» μάς κάνουν να ελαίξουμε πως ο νέος αυτός οργανισμός θα εκπληρώσει τον προορισμό του. Γιατί, ως το επαναλάβαμε για χιλιοστή φορά, δε διψούμε τόσο για καλούς ήθοποιούς όσο για καλά έργα, γι' μέθοδο και ιδανικό θέατρον, για θέατρο που να είναι πραγματικά ένα μέσον διαμορφώσεων ανωτέρων προτιμήσεων και αξιώσεων του κοινού.

Γι' αυτό δεν έχουμε παρά να ευχηθούμε καλή προκοπή στο θέατρον τέχνης. Γιατί αν άποτύχη κι' αυτή η προσπάθεια του κ. Μελά, ύστερα από τόσα χρόνια που πάρασαν από την εποχή που έναυσήσανε μιάν παρόμοια προσπάθεια του Χρηστομάνου, θα πη πως το ελληνικό κοινόν είναι ανώριμον ακόμα, όπως και τότε για πραγματικό θέατρο και πως δε θα πάψουμε, παρά τα μεγάλα ήθικά κεφάλαια που διαθέτει η ελληνική σκηνή γενικά (Κοτοπούλη Βεάκης, Άλκαίου, Κυβέλη, Μυράτ, Παλαγεωργίου, Παρασκευάς) να είμαστε οι ούραγοί της σύγχρονης θεατρικής προόδου, αν το Κράτος δεν κάνει το καθήκον του.

Τέλος θάταν παράλειψη άσυγγώρητη κλείνοντας το σημείωμά μας αυτό, αν δεν σημειώναμε το άριστοτεχνικό παίξιμο του κ. Κοτογιάννη, στη χαριτωμένη κωμωδία του Λουκιανού «Όνειρος Άλετριών» με την όποιαν συμπλήρωσε το πρόγραμμα της πρώτης εμφάνισής του το «Θέατρον Τέχνης».

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

Ο «Πειρασμός» σαν όλα τα έργα του Σάβλ Μερέ, δεν είναι έργο τέχνης. Είναι έργο βιομηχανίας και βιομηχανίας πρόστυχης μάλιστα. Γιατί, σε ένα μέτρο, θα μπορούσε να πη κανείς πως και τα έργα του Πιραντέλλο είναι έργα βιομηχανίας, βιομηχανίας όμως έξυπνης και πρωτότυπης. Ο «Πειρασμός» είναι μια ρομαντική επιφυλλίδα δραματοποιημένη. Αν είναι δραματοποιημένη καλά; Σε συγγραφείς σαν το Σάβλ Μερέ, η εύχρηστια καταντά έλάττωμα, έλάττωμα και δυστύχημα συνάμα. Κ' εις το τέλος τέχνη δε θα πη τέχνασμα. Υπάγει μια τεραστία διαφορά μεταξύ των δύο αυτών πραγμάτων. Η τεχνική γνώσις και πείρα που χρησιμοποιείται για την παραποίηση της ζωής και τη δημιουργία ψεύτικων έντυπώσεων μαρτυρεί η ήθικη άνεπάρκεια ή ήθικη πάρωση. Μόνον όταν η γνώσις και η πείρα της ζωής γίνεται κίνητρο των προσπαθειών του τεχνίτη μπορεί κανείς να συζητήσει για τέχνη. Κι' αυτό δε συμβαίνει στην παρούσα περίπτωση. Συνεπώς για

το έργο δεν έχουμε να πούμε τίποτα. Οτι έχουμε να πούμε είναι για την κ. Κοτοπούλη για την ξεχωριστή αυτή δύναμη της ελληνικής σκηνής που δεν ξέρομε γιατί αναλίσκεται σε προσπάθειες κατώτερες του έαυτού της.

Γιατί ο «Πειρασμός» δεν ήταν τι με το δικό του έπρεπε να εμφανισθή στο άθηναϊκόν κοινόν ύστερ' από μια σχετική μακρόχρονη άπουσία της από το θέατρο. Δεν ήταν ούτε έργο καν, που θα μπορούσε να παίξει σ' αυτό ή κ. Κοτοπούλη. Δε θα ξαφνισθούμε καθόλου αν άκούσαμε πως τέτοια έργα παίζονται κ' έξω από ήθοποιούς; περιοπής. Για μάς ή θ ο π ο ι ο ς θα πη αυτό που λέει καθαρά ή λέεις και συνεπώς δεν είναι δυνατόν να έννοήσουμε πάνω σε ψυχολογικά δεδομένα μπορεί μια ήθοποιός ποια να έρμηνεύσει μιάν ήρωίδα του Μερέ ή του Νικοντέμι, άφου ή ήρωίς αυτή, δεν είναι παρά μια νεκρά, μια κούκλα ψεύτικη χωρίς κομμιάν οργανική και λογική συνέπεια.

Πολύ περισσότερο τέλος ο «Πειρασμός» δεν ήταν το έργο που αξίζει τον κόπο να κάνει μια επιχείρηση τόσα; θυσίες; όλικές να το παρουσιάσει σκηνοθετικώς άριστα.

Αν μάλιστα ο σκηνικός πλούτος του «Πειρασμού» δεν ήταν άλλο από μια πολεμική επίδειξη το πνεύμα είναι ακόμα λεπτότερο. Το θέατρο της περιωπής της κ. «Κοτοπούλη» δεν είχε καμμιάν ανάγκην να εκπλήξει με τέτοια μέσα.

Οτι χρειάζεται το κοινόν μας είναι ή καλή τροφή. Γι' τα θέλει τ' άσημένια πιάτα, όταν του λείπει αυτή; Έργα χρειαζόμαστε, τέχνη δε ψάψουμε!

Όσον άφορῃ την εκτέλεση, δε θαχε να παρατηρήσει κανείς τίποτα. Το σύνολο του θιάσου συντονισμένο κι' άριστα. Μόνον ο Μυράτ ως Μυράτ, δε μάς ένθουσίασε. Είχε έναν τόνο τόσον άσυνήθιστα ύπερβολικό και προσποιημένο που δεν ήξερε κανείς τι να υποθέσει. Ήταν τάχατες κουρασμένος ή μήπως ήταν άειδισμένος για τη γελοϊότητα του προσώπου που υποδύσταν. Αν ήταν το τελευταίο, του εκφραζόμεν την άπειρη συμπάθειά μας.

Α. Κ.

ΦΙΛΗΣΤΕ ΜΕ

Σπανίως παρηκολούθησα με τόσην εύχαρίστησιν έργον και σπανίως έγράφη έργον με τόσην λεπτότητα, κομψότητα, έξυπνάδα και χάριν.

Δεν μ' άρέσει να επαναλαμβάνω όπως συνηθίζεται την υπόθεσιν' όσοι το είδαν το είδαν, οι άλλοι άς εφρόντιζαν να το ίδούν.

Το παίξιμο μ' ενδιαφέρει περισσότερο.

Η κ. Κοτοπούλη έπαιξεν άληθινά δημιουργικά. Τι στίσεις ώραιές, τι κινήσεις, τι τρόπος του όμιλειν, πόσον ήταν μέσα στο ρόλο της και με πόση λεπτότητα τέχνης, σοβαρή μα δίχως να ξεχνά πως παίζει κωμωδία.

Δυστυχώς σ' αυτό τον τόπο που όλα περνούν άπαρατήρητα κανέναν βέβαια δεν εκάταλαβε τι έκανε εκείνο το βράδυ ή κ. Κοτοπούλη έσυ-

νεύθειαν να την θαυμάζουν σε άλλα έργα μεγαλύτερα, μα ένας μεγάλος ήθοποιός μπορεί να είνε μεγάλος και σε οποιοδήποτε άλλο έργο.

Ο κ. Λογοθετίδης εις τὸ έργον αυτό δεν έπαιξε τὸν ρόλο που εμφανίσθη και έγραψεν ὁ συγγραφεύς, δεν ειχε καμμιά έπαιφή με τήν γενική ψυχολογία τῶν έργων έφρόντισε μόνο να φανή ευχάριστος στὸν κόσμο.

Ο τύπος ἑν τούτοις τοῦ Μπουκαντέλ δεν ήταν αυτός· πρώταπρώτα γιατί οί έμποροι κρασιῶν στην Εύρωπη δεν διαφέρουν ἀπὸ τούς άλλους κυρίους και δεύτερον διότι για ἕναν τύπον τέτοιον ὅπως τὸν ενεφάνισεν ὁ κ. Λογοθετίδης δεν ήταν δυνατόν ἐπ' οὐδενί λόγω να ενδιαφερθῆ ἢ ὑπερροιστοκρατίαι χήρα τὸ πολὺ πολὺ θὰ ἔδιδοντο οδηγίαι να μὴ ξαναπατήσῃ τὸ κα-

τώφλι τοῦ σπιτιοῦ. Βέβαια κάποια σχετική ἀφέλεια, κάποια ἀνοικτοκαρδιά, κάποια εὐλιχρύγεια και ἕνας αὐθορμητισμὸς τεχνικά και μετρημένα βαλμένα είνε τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ τύπου αὐτοῦ, ἀπ' αὐτὸ ὅμως ἴσαμε τὸν χονδρὸ βουτυροπόλη ποῦ μὰς ενεφάνισεν ὁ κ. Λογοθετίδης ὑπάρχει διαφορά.

Και ἄς προσέξῃ πολὺ ὁ κ. Λογοθετίδης· είνε ὑπέροχος εις τὸν τύπον στὴλ ἀγνοῦ γλεντζέ, ἂν ἀρχίσῃ ὅμως να παίξῃ ὄλους τούς ρόλους του πάνω στὸ ἴδιο αὐτὸ στέλ, τότε . . .

Ο κ. Ἀποστολίδης πάρα πολὺ καλὸς, ἂν ἐξαιρέσῃ κανείς μερικῆς στιγμῆς που έπαυε να είναι Ἄγγλος.

Σεμ

ΛΟΓΙΑ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΚΑΙ Ο ΟΝΤΑΣ ΤΗΣ... ΔΙΟΝΥΣΙΑΣ

Έτριβα τὰ μάτια μου ἀπὸ ἐκπλήξῃ ὅταν ὁ Παρασκευᾶς μὰς ἔδειξε στὸ γραφείο τῶν «Παρασκευιῶν» τήν ἐκθεσὴ μιᾶς μαθητριάς τῆς Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς Θεάτρον, ποῦ δημοσεύεται στὸ σημερινὸ φύλλο και ὅπου με χαριτωμένη ἀπλότητα γράφει ἢ νεαρή αὐτὴ δόκιμος τῆς Σκηνης τις ἐντυπώσεις της ἀπὸ μιὰ παράστασι τοῦ θεάτρον τοῦ «Διονύσου», τήν ὅποιαν παρακολούθησε ἔδῶ και. . . δυὸ χιλιάδες χρόνια. . . στὸν ὕπνο της.

- Πάει τὸ κορίτσι! εἶπα. Χάθηκε!..
— Γιατί;
— Μὰ έχει και γιατί; Ὅταν μιὰ νέα ἡθοποιὸς βλέπει ἀρχαίαι τραγωδίαι, ἔσω και στὸν ὕπνο της, και ὅταν μιλεῖ για Εὐρωπαϊκὴ και Αἰσχύλο και ὅταν καταλαβαίνει τί ἐστὶ Τέχνη τῆς Σκηνης, θὰ θῆ πὼς αὐτὸ τὸ κορίτσι... δὲν έχει καθόλου προσόντα για να βγῆ στὸ Θέατρο!
— Ε!!

— Πάει και τὸ Θέατρο. Τὸ συνελήθη κι' αὐτὸ ὁ κατήφορος τοῦ ἀνήθικου πολιτισμοῦ μας. Ἐξεφύλλισθη κι' αὐτὸ, χάλασε, ὅπως κι' ἡ κοινωνία ὀλόκληρη! . . . Ἀκοῦς ἐκεῖ, λέει, νάχουμε ἀπὸ 'δῶ κι' ἔμπρός, ἡθοποιὸς που θὰ ξέρουν τί θὰ πῆ τραγωδία, τί θὰ πῆ Σοφοκλής, τί θὰ πῆ Θέατρο! . . . Πῶ, πῶ, πῶ ρεζιλίγια! . . . Ἄχ, ποῦ εἶσαι καιμένη ἐποχὴ τῶν ἡμερῶν μας—σὲ χάνομε πᾶ—ποῦ ὅταν εἴλεγε κανείς σὲ καμμιά πρωταγωνίστρια ἐπιθεωρήσεως ἢ και... ἐπαρχιακῆς «τραγωδίας» τήν λέξι «Σοφοκλής» ἐὼμιζε αὐτὴ πὼς τήν εβριζε και κατακόκκινη ἀπὸ θυμὸ τοῦ ἀπαντοῦσε:

—Σοφοκλής εἶσαι σὺ κι' ὄλο σου τὸ σῶϊ, παλῆνδρωπε! Για ποιά με πέρασες και με λές Σοφοκλή!

Ποῦ εἶσαι περίδοξος Πηνελόπη τῶν μνηστήρων τῆς ὁδοῦ Ἀριστειδου και ἱερσία τῆς Γάμπας τῶν ἐπιθεωρησιακῶν θριάμβων, ποῦ

ἔφερες ἀπὸ τὴ Σύννη... τραμποκέτα(*) και παρεπονέισο για τοὺς ἡθοποιούς σου ὅτι σὲ ἔξεμεταλλεύοντο γιατί σὲ βρήκαν μιὰ γυναίκα ἀνάνδρη!! (δηλαδή . . . χωρίς ἀνδρα)!. Ποῦ εἶσαι ἀγλαὴ ἑλέω «κοροΐδου» πρωταγωνίστρια ποῦ ὅταν κάποτε σοῦ εἶπε κάποιος ὅτι μόνον μὲ τὸν Μολιέρο θὰ ἔσωζες τὸ θεάτρο σου, ἀπήγνησες με τουπὲ διακοσιῶν νοσέλλῃων κριτικῶν:

— Ὦχ, ἀδελφέ, βαρέθηκα! Ἄς ἔρθῃ ἐπὶ τέλους κι' αὐτὸς να δοῦμε τι θὰ κίνη. Ἄλλὰ να μοῦ φέρῃ τὴν . . . ἐπιθεωρησι δλάκληρη ἔτοιμη! Ἄν εἴνε να μοῦ δίνη νοῦμερο νοῦμερο στὶς πρόβες, καλύτερα να λείπῃ...

Και ἐπειδὴ ὁ Μολιέρος δὲν εἶχε, ἐπιθεωρησι ἔτοιμη, ἀπεκλείσθη ἀπὸ τὴν ἐργασία!

Για πέντε μου λοιπὸν ὕστερ' ἀπ' αὐτὰ, εἶχα ἢ δὲν εἶχα δικιο να τρίβω τὰ μάτια μου, διαβάζοντας τήν ἐκθεσὴ τῆς ἡθοποιού τῆς αὐρίου;

Και να σκέπτομαι ὅτι αὐτὴ ἢ καταραμένη Σχολὴ Θεάτρον θὰ βγάλῃ διακόσιους τέτοιους ἡθοποιούς, ποῦ θὰ ξέρουν και γράφῃν και ἀνάγνωσιν! . . . Πῶ, πῶ, πῶ! . . . Πάει τὸ θεατρο!

Ὁ κίνδυνος ἦτο προφανής. Και σκέφθηκα ἀμέσως να ζητήσω τήν γνώμη και να πληροφορηθῶ τὰς ἀπόψεις ὄλων τῶν σημαντικῶν «παραγόντων» τοῦ ἐν κινδύνῳ θεάτρον τῶν... «ἀνάνδρων» πρωταγωνιστριῶν . . .

Ἄμ' ἔπος, ἄμ' ἔργον. Μετὰ δύο λεπτά βρισκόμουν στὸ πολυτελέστατο σαλονάκι ἐνός «ἀστέρος» τοῦ ελαφροῦ θεάτρον, ἀστέρος ἀπὸ

— Ὅχι, ὄχι, δὲ μ' ἐκαταλάβατε. Τὸ Χρόνο, ποῦ διαβαίνει. Να τὸν σταματήσετε και, ἂν εἴνε δυνατόν, να τὸν γυρίσετε πίσω, ὅσο μπορεῖτε πίσω, χιλιάδες χρόνια πίσω και στην ἐποχὴ ἐκεῖνη, μέσα σ' ἕνα ἀρχαῖο θεατρο να μιλήσωμε για τήν ἀναδιοργάνωσι τοῦ θεάτρον και να μάθω τῆς ἐντυπώσεις σας ἀπὸ τὴν ἀρχαία τραγωδία, ποῦ θὰ βλέπωμε... Καταλάβατε;

(*) Για λεπτομέρειαι ἐπ' αὐτοῦ ἄς ρωτηθῆῃ ἡ ἀγαπητὴ Κατίνα Φιλίππου, ποῦ ἦταν στὸ τίσιω...

Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΜΗΝΑ

- Ὅχι και τόσο καλά.
— Τότε δεν θὰ καταφέρετε τίποτε!..
— Μπᾶ, ποιὸς σὰς τῶπε αὐτό; Και τοὺς ρόλους μου δεν καταλαβαίνω, ὅμως τοῦ πάλιζο θαυμάσια...

Πράγματι, σὲ δύο λεπτά, ὡς ἐν ὄνειρῳ εἶδα τὸ γέρο—Χρόνο να γυρνᾷ τρεκλίζοντας, σὰν ἀπὸ δυνατό μεθύσι, τὸν τροχὸ του ἀνάποδα και να μὰς φέρῃ ὄλο και πίσω... Μὰ αὐτὸ δὲ βάσταζε πολὺ... Δέκα χρόνια μὲλις κύλησαν πίσω κι' ὁ γέρο—Χρόνος σιάνθηκε σπατωμέτους πολλούς, τοὺς ἀπείρους, ποῦ κοσμοῦν τὸν θάλοιο τῆς βαθείας νυκτός τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρον.

- Ὁραία μου δέσποινα...
— Μπαρδόν, με ξεγάσατε ἔτσι γρήγορα; Δὲ με λένε Δέσποινα...
— Ἔχετε δικιο, εἶμαι ἀφηρημένος! Ἐβρετε θάθελα ἀπὸ σὰς κάτι...
— Τι πράγμα;
— Και ἡ ὄραία «θεοποιὰ» γούρλωσε τὰ μάτια της και τέγνωσε τ' αὐτία της.
— Θάθελα, τῆς εἶπα, να ξεμιαλλίσατε τὸ γέρο—Χρόνο...

— Τι εἶν' αὐτό; χρηματιστής; Εὔκολο πρᾶμα... νὸς ἀπὸ τὸ θέαμα ποῦ μὰς παρουσιάστηκε: Μέσα σ' ἕνα σπίτι, ποῦμιαζε σὰν ὄντιζ τούρκικου χαρσιμοῦ, μέσα σὲ ἀρώματα και κεινοὺς μεθυστικούς, μιὰ γυναίκα ὀλόγυμνη χόρευε τὸ χορὸ τῆς μουλίας. Θαμπωμένος κίτταζε ὁ Χρόνος σὰν γέρος ραμολῶ, ξεκολλητῆς και τρέχαν τὰ σάλια του Ἀδύνατο να ξεκολλησῆ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ αὐτὴ τῆ ρόδα του... Και μὰς κάρφωσε ἐκεῖ, πιστὸς κι' αὐτὸς στα βίτζια τῆς ἡλικίας του.

Ἐγνώρισα ἀμέσως τὴ γυναίκα ποῦ χόρευε: Ἦταν τὸ ἀστέρι...

— Ἦθελες να δῆς τις ἐντυπώσεις μου, τήν ἐξέλιξή μου, τὴν τέχνη μου, κ' ἐγὼ δὲν ξέρω τί ἡθέλες... Νὰ τα ὄλα: Δὲν ὑπάρχει για μένα ἐξέλιξη. Ὅτι ἡμουν, εἶμαι. Ἄπὸ 'δῶ ξεκίνησα. Ἐδῶ βρίσκομαι ἀκόμα... Μέσα σ' αὐτὴ τὴν κοιλιὰ, ποῦ βλέπεις, ὑπάρχει τὸ ταλέντο μου, τὸ μυαλό μου, τὸ αἴσθημά μου... Μόλις αὐτὴ ἢ κοιλιὰ κινήθῃ, κινεῖται τὸ σῶμα...

- Δὲ μοῦ λές, ἐρώτησα θειά, ποῦ εἶμασθε δῶ; Στὸν ἱερὸ τόπο τοῦ Διονύσου;
— Ὅχι, ἔδῶ εἶμασθε στὶς... Διονυσίας!..
— !!!

Εἶχα σκεπτό να ἐξακολουθήσω και στὸ ἐπόμενο τῆς συνεντεύξεις μου. Μὰ ὁ γέρο Χρόνος—Ραμολῶ καρφώθηκε κ' εἶπε μὲς στὸ θεσρόν ὄντι και δὲν ἐννοεῖ να ξεκολλησῆ... Ἀκόμα κ' ἐμὲν καρφωμένους... Δυστυχῶς...

Για να δοῦμε... Ἐλίξω πὼς τὰ εὐγενεῖα παιδιὰ τῆς Σχολῆς Θεάτρον, ποῦ τὸν τραβοῦν ἀπὸ τὰ φαρδομάνικα, θὰ κατορθώσουν να τὸν ξεκολλησῶν κ' ἔτσι να μπορέσω κ' ἐγὼ κι' ὄλοι μας να τὸν δοῦμε μιὰ μέρα πραγματικά στὸν ἱερὸ χῶρο ποῦ σκιάζεται ἀπὸ τὴν Ἀκρόπλη...

ΟΚΑΡ

Αυποῦμαστε ποῦ δὲν μποροῦμε ν' ἀσχοληθοῦμε γενικά με τὴν κίνησι τοῦ θεάτρον, γιατί τότε θάπρεπε ν' ἀναφέρωμε ἐκ καθήκοντος και τὰ ἔργα ποῦπαίξαν οἱ διάφοροι θίασοι Καραγκιόζη και παντομίμας, ἀφροῦ δὲν διαφέρουν πολὺ ἀπὸ και άλλους καραγκιόζηδες, ποῦ φιγουράρουν σὲ φανταχτερές σκηνῆς και πιδ φανταχτερά προγράμματα.

Γι' αὐτὸ περιορίζομαστε ν' ἀναφέρωμε ὡς κίνησι θεατρική διὰ ἀφορῆ ἀποκλειστικῶς τὸ Θέατρο και τὴν Τέχνη, ἀφίνοντας άλλους εἰδικώτερους ν' ἀσχολοῦνται με τὴν κατάσταση τῶν μεριδίων χροσπιστώσεων και κερδοζημιῶν τῶν διαφόρων επαγγελματικῶν ἐπιχειρήσεων, ποῦ ὑπῆρξαν στὸν τόπο μας τὸ μεγαλύτερο ἔμπόδιο τῆς θεατρικῆς μας; προόδου.

Λοιπὸν, προκειμένου να μιλήσω κανεῖς για θεατρικὴ προσπίθεια εἰδυσείδητη, τίμια, ἀγνή και δυστυχῶς ὀρφανή ὑποστηρικτῶν μας' στην Ἀθήνη, δὲν ἔχει να πάῃ πολὺ μακριά. Ἔνα περιπατάκο ὡς τὸ Στάδιο μονάχα. Κ' ἐκεῖ θὰ βρῆ μιὰ ομάδα νέων ἡθοποιῶν, συγγραφέων, δημοσιογράφων, ποῦ ἀγωνίζονται μόνον ἕνα ὄραϊον ἀγῶνα και ποῦ ἐφέτος παρουσίασαν τὴν καλύτερη και εἰδυσείδητοτερη θεατρικὴ ἐργασία. Χωρὶς ὑπερβολή, τὴν καλύτερη. Γιατί εἶναι νέοι, μόνον, χωρὶς ὀδηγὸ, χωρὶς χορηγητῆ. Ὁ μόνος γέρος; ποῦ εἶνε μετὰ τὸν ἀντιπροσωπευτὴ κ' ἔδῶ τὴν ἐπιχειρησι. Και εἶνε ὁ μόνος, ποῦ δὲν ἔνωσε τὸν ἱερὸ παλμὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ τους, ὁ μόνος ποῦ ἦταν και τὸ σοβαρότερο ἔμπόδιο στὸ ὄροιο τους. Ἄλλὰ γι' αὐτὸ άλλοτε τὰ λέμε.

Τῶρα μὰς ἐνδιαφέρει ἐκεῖνο ποῦ παρουσίασαν αὐτὰ τὰ παιδιὰ. Και δὲν εἶναι λίγο. Ἀκοῦστε: Στὴν πρώτη περίοδο: τρεῖς νέους συγγραφῆς, με τρία ἔργα πολὺ καλά—λέγοντας «πολὺ καλά» και μάλιστα για τὸ ἕνα ἀπ' αὐτὰ, ἐννοοῦμε πὼς θὰ ἦταν ἀσέβεια να τὸ συγκρίνωμε με μερικὰ ἄλλα ξανθιὲματα ποῦ ἐπαίχθησαν ἐφέτος. Εἶνε τὰ ἔξῃς:

- Φώτου Γιούφλη: «Ἡ Φαρμακωμένη»
Α. Χατζηπασσόλου «Οἱ ὄργανοπαίχτες»
Δ. Μπόγγρη «Τὰ ἀρραβωνιάσματα»

Γι' αὐτὰ θὰ γράψωμε ἀνάλυτικὰ σὲ μιὰ μεγάλη καμπάνια για τὴ δράση τῶν Νέων, ποῦ ἐτοιμάζομε για τὸ ἐπόμενο φύλλο.

Ὑστερα: στὴ δεύτερη περίοδο—ἄς τὴν ποῦμε—παίχθηκα τὸ ἔργο ἐνός νέου γεροσυγγραφέα, τοῦ Καλλιόρη ἀπὸ τὴν Πύλη, ποῦ ἔμοιαζε τόσο με κάποιον ἄλλο ἔργο ἐνός άλλου συγγραφέα ἀπὸ τὴν Ἀθήνη, ὥστε πολλοὶ για πολλῆς μέρας ἐβασίνισαν τὸ κεφάλι τους μ' ἕνα τρομερὸ πρόβλημα, παρῶτιοι μ' ἐκεῖνο τὸ περιήλιο τοῦ Ἀσκαράτου:

«Ἡ κόττα ἔκανε τὸ αὐγὸ ἢ τὸ αὐγὸ τὴν κόττα;»

Έκτος αὐτῶν τῶν ἔργων, ἐπαίχθησαν κί... ἄλλα πρωτότυπα ἢ μεταφράσεις καὶ ἐτοιμάζονται κί' ἄλλα μεταξύ δὲ αὐτῶν τοῦ κ. Β. Ἠλιάδη καὶ Ν. Λάσκαρη.

Ἀπὸ τὰ ἔργα αὐτὰ τὰ περισσότερα ἰκανοποιήσαν καὶ τὸ Ταμεῖο. Μὰ αὐτὸ ἦταν τὸ τελευταῖο ζήτημα γιὰ τοὺς Νέους. Ὁ σκοπὸς τοὺς δὲν ἦταν τὸ Ταμεῖο.

Ἦταν ν' ἀποδώσουν κάτι, νὰ προσφέρουν δουλεύοντας ἐντατικὰ μὰς ἀπόλυτα, χωρὶς ρεκλάμα, χωρὶς τὴν περιφημὴ δημιουργία καλῆς προδιαθέσεως. Καὶ τὸ ἐπέτυχον. Τὴ στιγμή πού ἄλλοι θίασοι μεγαλόσημοι καὶ μεγάλωνμοι ἐκουρέλιαζαν ὅτι εἶχε ἀπομείνει γερό στὴ συνείδηση τοῦ κόσμου γιὰ τὸ Θέατρο, τὰ παιδιά αὐτὰ, σὰν ἕνας ἄνθρωπος, πού τὸν ἐθέρμαινε ἡ πνοὴ μιᾶς ἀνωτέρας δυνάμεως, ἐπροσπαθοῦσαν νὰ κρατήσουν στοὺς ἀσθενικούς ὄμους τῶν ὅτι οἱ ἄλλοι ἐγκληματικώτατα γκρεμίζαν. Τὸ κατέρησαν. Μπράβο τοὺς.

Ἀπέδειξαν τοῦλάχιστον ὅτι ὑπάρχει καὶ λιγάκι φιλότιμο στὴν Ἑλλάδα.

Καὶ τώρα ἐρχόμαστε σὲ μιᾶν ἄλλη καλὴ προσπέθεια: τοῦ θεάτρου Τέχνης. Ἄν τὴν ἀναφέρωμε δευτέρη μετὰ τὴν προσπάθειαν τῶν Νέων, εἶνε γιατί τὸ ἔργο τοῦ Θεάτρου Τέχνης, ἀπὸ ἀπόψεως μέσων, ἦταν πολὺ, πάρα πολὺ τυχρότερο καὶ διεξήχθη ὑπὸ συνθήκας πολὺ ἐνοικωτέρας... Ἐκεῖ τὰ μικρὰ κεφάλαια ἐνὸς εὐγενικοῦ καλλιτέχνη. Ἐδῶ τὰ περισσότεροντα ἑκατομύρια πολυκαλάντων θεατροφίλων.

Ἀλλὰ, πρέπει ν' ἀναγνωρισθῆ καὶ στὰ δύο ἄγνη προσπάθεια, πνοὴ ἀγνώστου γιὰ τὸ ἐπιχειρηματικὸ θεῖον ἐνθουσιασμοῦ. Καὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἡ προσωπικότης τοῦ Σπύρου Μελά. Τὰ ἀγκάλιαζε ὅλα, τὰ ἐνεψύχωνε ὅλα, τὰ ἐξωάτινευε, τάκωνε ὅλα νὰ μιλοῦν γιὰ ἓνα μεγάλο θρίαμβο πού ἐρχεται, ἡ πνοὴ τοῦ Μελά. Γιατὶ θεῖον τέχνης θὰ πῆ Μελάς.

Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ἀναγνωρίσωμε καὶ νὰ τὸ παραδεχθοῦμε χωρὶς ἐπιφυλάξεις. Τὸ νὰ γκρινιάζωμε καὶ νὰ χτυποῦμε «ἀπὸ σπόντα» δὲν εἶναι καλὴ μέθοδος· γιὰ νὰ μειώσωμε τὴν ἀξία μιᾶς Ἀξίας. Ἄν ἔμελλε ἔχουμε ἀδυναμίες, ἢ ἂν αὐτὴ εἶχε ἀτέλειες, δὲν εἶνε λόγος νὰ τὴν ἀρνούμεθα... Ἐννοοῦμεθα, ἔ; Τὰ λέμε καθαρά. Τώρα—νὰ, ὁ κόμπος—ποὺς δὰ μῆ στὸ Ἐθνικὸ Θέατρο;... Αὐτὸ εἶνε ἄλλο ζήτημα... Ἄς ἐμψυχωθοῦν καὶ ἄς τονωθοῦν στὴν προσπάθειά τους καὶ τὸ θεῖον Τέχνης καὶ ἡ Σχολὴ τοῦ Θεάτρου καὶ οἱ νῆοι ἡθοποιοὶ καὶ ἄς μῆ ὅποιος θέλει ἀπ' αὐτούς, ἄς μποῦν ὅλοι μαζῆ. Κί' ἄ, λέγεται ὁτιὸς θέλει ὁ διευθυντής τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου. Ἄς λέγεται Μελάς, Συναδινός, Καλογερικός, Σαραντιδης. Φτάνει νὰ μὴ λέγεται Θεοδωρίδης.

Αὐτὸ ἄς ἐννοήσωμε. Ὅτι πρέπει νὰ συντονευθοῦν οἱ προσπάθειες ὅλων—σὶν πραγματικῶν—θεατρικῶν παραγόντων καὶ νὰ μὴ χωρίζουν τὰ προσωπικά τους· συμμαχητὰς ἐνὸς ὄραίου, τοῦ εὐγενεστέρου ἀγώνος.

Ἐπίσης γιὰ τὰ ἔργα πού ἐπαιξε τὸ θεῖον

ΤΟ ΛΑΪΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Ἡ ΓΕΙΤΟΝΟΠΟΥΛΑ,

Ἐπὶ τέλους! Νὰ καὶ μιὰ ἐπιθεώρησι ἐφέτος πού δὲν ἐστηρίχθη οὔτε στὰ σκηνικά, οὔτε στὴς γάμπες, οὔτε στὸν πλούτο τῶν ἀμφιεσεων, οὔτε στὴν ἐκλεκτικὴ ἰκανότητά τοῦ μᾶστρου της, ἀλλ' ἀποκλειστικὰ στὸ πνεῦμα τοῦ συγγραφέως της.

Ὁ κόσμος τὴν ὑπεδέχθη μὲ ἀνακούφιση. Γιατὶ δὲν ἐγράφη γιὰ νὰ δείξη τὴ γύμνασι τῶν γυναικῶν καὶ νὰ κάμῃ καὶ ἠγουμενούς ἀκόμα νὰ κοκκινίσουν ἀπὸ τὴν ἀσχηρότητα στὶς ὀπτες στηρίζονται ἄλλα ἀνάστα κατασκευάσματα. Ἐγράφη γιὰ νὰ σατυρήσῃ, νὰ φαιδρύνῃ, νὰ εὐχαριστήσῃ. Καὶ νὰ, ὅτι καὶ μιὰ ἐπιθεώρησι ἀκόμα γίνεται εὐχάριστα δεκτῆ, ὅταν εἶνε ὁμορφα γραμμένη.

Ὁ συγγραφεὺς της δὲν ἔχει μεγάλο ὄνομα, δὲν εἶνε οὔτε κἀν γνωστός. Εἶνε ὁ Γιώργος Ἀσημακόπουλος. Μὰ ὕστερα ἀπὸ τὴν ῥεμούλα ποῦπαθαν ἐφέτος μερικά-μυρὶκά «μεγάλα» (!!!) ὄνόματα πρέπει νὰ τὸν ἐγγνωμοσούμε διότι εἶνε... ἄσημος.

Ἡ μουσικὴ, πολὺ γλυκερὰ καὶ πρὸ παντὸς ὀχι «μαζέματα» δφείλεται στὸν καλὸ μας μᾶστρο κ. Οἰκονομάκο. Παίχθηκε στὸ θεῖον τοῦ «λαοῦ» καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ παίζεται μὲ μεγάλη ἐπιτυχία.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ ΦΥΛΛΟ:

Ἡ μεγάλη μας καμπάνια γιὰ τὴν δφεινὴν δράση τῶν Νέων συγγραφέων καὶ ἡθοποιῶν μὲ εἰκόνες καὶ σκίτσα ἐκλεκτῶν ζωγράφων.

—Τὶ ἐγράφη ἀπὸ τὴν Κριτικὴ γιὰ τὰ ἔργα τῶν Νέων.

—Ποιὰ εἶνε ἡ γνώμη τῶν παλαιῶν γιὰ τοὺς Νέους.

Συνεργασία τῶν κ.κ. Ν. Λάσκαρη, Α. Κουκούλα, Β. Ἠλιάδη, Φ. Γιοφύλλη, Κ. Τρικογλίδη, Γ. Σπαταλά, Κ. Βελμύρα, Δ. Μάγορη, Α. Χατζηγεωργίου, Μ. Κουνελάκη, Ὁρ. Καραβία κλπ.

Εἰκόνες καὶ σκίτσα πρωτότυπα τῶν ζωγράφων κ. κ. Θ. Λαζαρή, Β. Γερμενή καὶ τοῦ γλύπτου κ. Ἴ. Βούλγαρη.

Τὸ προσεχές φύλλο τῶν «Παρασκηνίων» θὰ εἶνε ἀληθινὸς θρίαμβος ἐκδόσεως.

Τέχνης, δὰ μιλήσωμε ἀναλυτικώτερα στὸ ἐπόμενον φύλλο.

Τώρα, γιὰ τὰ ἄλλα θεῖνα, ἂν βγάλωμε τὴν καλὴ ἀπόπειρα τοῦ Παρασκευά, πού, ἴσως ἐπειδὴ ἦταν καλὴ, ἀπέτυχε, καθὼς καὶ μιὰ δύο ἀκόμη, τιμητικὰς ἀποτυχίας, τὰ ἄλλα θεῖνα... χμ... Ἄς σταματήσωμε γιὰ σήμερον...

Ο. Κ.

ΠΕΤΡΟΥΛΑΣ ΨΗΛΟΡΕΙΘΗ

ΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΤΙΜΙΟΥΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΤΣΙΓΓΑΝΑ (ἐξακολουθώντας νὰ κυττάζει): Μάλιστα! Τώρα, τώρα τὸ πέτυχε... Ἔλα νὰ δες πού χορεύει μὲ μιὰ ὀνταλίτσα. Κάτι τῆς εἶπε καὶ γελούνε... Νὰ πάψαν—θέλουνε νὰ καθήσουνε. (ζωηρὰ): Ἄ ἐρχονται ἀπ' ἐδῶ... Πάμε.

ΠΙΕΡΡΟΤΟΣ. Μὰ ποὺς; ΤΣΙΓΓΑΝΑ. Ὁ Παυλίδης—αὐτός. Πάμε... ΠΙΕΡΡΟΤΟΣ. Μὰ τὴν διάβολο ἔχεις μὲ τὸν Παυλίδη;

ΤΣΙΓΓΑΝΑ. (γελᾷ): Ἐχω σκοπὸ νὰ τὸν μπατίσω.

ΠΙΕΡΡΟΤΟΣ. Νᾶ σοῦ πῶ: Φρόνιμα. Ἄλλοιὸς, θὰ σὲ πάρω νὰ φύγωμε. Μοῦ ὑποσχέθηκες νὰ κάνεις φρόνιμα.

ΤΣΙΓΓΑΝΑ. Ἔλα τώρα. Κάνε γρήγορα. Φτάσανε. Πάμε. (Φεύγουνε γρήγορα).

ΣΚΗΝΗ ΙΙΙ

[Συγχρόνως μπαίνουν ἀπὸ τὰ δεξιά ὁ Παυλίδης μὲ τὴν ὀνταλίτσα.]

ὀΝΤΑΛΙΣΚΑ (Ἄφου σχεδὸν πέφτει στὸ ντιβάνι, πολὺ κουρασμένη), Θε μου! πόσο κτυπᾶ ἡ καρδιά μου. Θὰ σπάσει μοῦ φαίνεται. (Πιάνει τὴν καρδιά της).

ΠΑΥΛΙΔΗΣ (πλησιάζοντας καὶ μὲ τὸν βαθύ): Ἀλήθεια; κουραστήκατε πολὺ; σᾶς κούρασα;

ὀΝΤΑΛΙΣΚΑ (συγνημένη καὶ μόλις ν' ἀκούετα): Ναι...

ΠΑΥΛΙΔΗΣ (πού γίνεται γι' αὐτὸ πειθρμός): Κι ὅμως, πόσο θάθελα νὰ μὴν τελειώσει ποτὲ, ποτὲ τὸ ὄραιο αὐτὸ ὄνειρο... Νὰ μὴν τελειώσει ποτέ! Ἐνα ὄνειρο τόσο ἠδονικό, τόσο γλυκὸ. Νὰ σᾶς ἔχω τόσο κοντὰ μου, νὰ νιώθω θερμὰ τὸ σῶμα σας στὰ χέρια μου. (Τὴν πλησιάζει ὅσο τὰ λέει αὐτὰ, κ' ἐκείνη τὸν ἀκούει κρατώντα; τὸ κεφάλι της κρυμμένο μέσα στὰ χέρια της; καὶ μόνο σὺν σκύβει ἐκείνος καὶ τὴ φιλεῖ ἐλαφρῶ—ἐλαφρῶ στὴς ρίζες τῶν μαλλιῶν, ἀνατριχιάζει σύσσωμη καὶ τὸν ἀπομακρύνει σιγά.)

ὀΝΤΑΛΙΣΚΑ. ὀ! ὀ!... ὀχι... ὀχι! Μὴ... Μὴ...

ΣΚΗΝΗ ΙV

[Ἐπὶ τὴν αὐτὴ ἀκούονται γέλοια κ' ὁμοῦν στὸ

σαλονάκι πολλὰ ζεῦγη ἄντρες καὶ γυναῖκες. Γίνεται θόρυβος καὶ φασαρία.]

ΝΥΧΤΕΡΙΔΑ. Μᾶς προλάβετε σεῖς. Ἥρθατε ποὺ γρήγορα.

ὀΝΤΑΛΙΣΚΑ. Ναι. Εἶχα φοιχτὰ κουραστεί...

ΓΚΕ'Ι' ΣΣΑ. Κυρίες καὶ κίριοι, σᾶς φέρνω στὴν παρτίδα μου, «στὴ χώρα τῶν χρύσανθῶν» καὶ τῶν ὁμορφῶν Μουσιέ.

ΜΑΓΝΗΣ. Τῶν ὁμορφῶν Μουσιέ πρὸ πάντων, κυρᾶ μου!

ΖΟΥΛΙΕΤΤΑ. (καθισμένη ἀναπαυτικά σὲ μιὰ χαμηλὴ πολυθρόνα): Μὰ εἶνε θαυμάσια ἐδῶ μέσα! (Μὲ κομικὸ τόνο) «Μικρὸ, ἀπάνεμο λιμανάκι ἐπιτετα ἀπὸ τίς φοιχτὲς τρικιλιές τῆς ζωῆς». Ὁπὼς θάλεγε ὁ κ. Μέρλιν. (Ὅλοι γελούνε).

ΜΕΡΑΗΣ. (γελῶντας): Καὶ ὅπου τόσο προθῆμα ἤρθατε νὰ καταφύγετε; (Γελοῦν).

ΖΟΥΛΙΕΤΤΑ (σοβαρὰ): Ἀλήθεια, ἦταν ἀνυπόφορος ὁ καθ' ἑμέρος μου. Φαντασθῆτε ὁ ἀθεόφοβος, νὰ χορεύει μὲ τὰ σπαιρούνια! Τὸ φοβερώτερο δὲ εἶναι πού μιὰ στιγμὴ μπερδεύτικε στὰ βολὰν τῆς φούσσας μου καὶ λίγο ἔλειψε νὰ πέσω. Κί τὴν τῆς Θεῆ μου!

ΜΑΓΝΗΣ. Μὰ, πῶς ἐτυχὲ νὰ βρεθοῦν αὐτοὶ ἐδῶ;

ὀΝΤΑΛΙΣΚΑ. Τοὺς στείλαμε προσλήτῃρια. Ἄλλως; ἔτσι δὲ γίνεται πάντα; Ὅταν βρισκονται ἔξω πολεμικὰ ἐδῶ, πάντα προσκαλοῦνται οἱ ἀξιώματικοὶ στυ; χοροὺ; πού δίνονται.

ΓΙΑΤΡΟΣ. Ἥρθαν πολλοί:

ΝΥΧΤΕΡΙΔΑ. Ναμμιὰ δελαριά, Κ' ἔνας Σκαοτῆζος! Τὸν εἶδατε;

ΚΥΡΙΑ ΜΑΓΝΗ. Ἐγὼ τὸν εἶδα, ὅταν χόρευε μὲ τὴν κυρία Παύση. Φαινόταν σὰ μύγα ἢ Νύρα στὰ χέρια τοῦ.

ΖΟΥΛΙΕΤΤΑ. Μολαταῦτα πρέπει νὰ ὁμολογήσετε σεῖς οἱ ἄνδρες; πῶς αὐτός ὁ χορὸς πέτυχε θαυμάσια. Σεῖς πού λέτε πῶς οἱ γυναῖκες δὲν εἶναι ἰκανὲς γιὰ τίποτε.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ. Ποιὸς; τὸ λέει αὐτὸ; Ποιὸς τόλμᾶ νὰ στοχαστεῖ μιὰ τέτοια ἀδικία; Ἴσα ἴσα πού ἐγὼ τοῦλάχιστο, σᾶς φαντάζομαι πολὺ ἀνώτερο ὄντα ἀπὸ μᾶς τοῦ; ἄντρες... (παίζει) Τελειότερο πλάσμα ἢ Φύση δὲν ἔκαμε ἀπὸ σᾶς, κυρία μου!

ΖΟΥΛΙΕΤΤΑ (γελαστῆ): Ἀπὸ μένα;

ΓΚΕ'Ι' ΣΣΑ. Τι λέτε γιὰ ἓνα τσαί; Πέρνωμε ἓνα τσαί! Μὴν ξεχνάτε πῶς; σᾶς φιλοξενῶ.

ΝΥΧΤΕΡΙΔΑ. Τσαί; Τέτοια ὄρα τσαί! Ὅθ' προτιμοῦσα κάτι ἄλλο... (Παιδικᾶ) Παινῶ! (Γελοῦν).

ΓΚΕ'Ι' ΣΣΑ. Τέλος πάντων πάρετε, ὅτι θέτε. Ἐγὼ θέλω τσαί. (Στὸν Παυλίδη) Πέρνετε τὸν κόπο νὰ τοὺς ρωτήσετε ὅλους, κ' ὕστερα νὰ πάτε νὰ μᾶς τὰ παρουγγεῖσετε;

ΠΑΥΛΙΔΗΣ. Πολὺ εὐχαριστῶ, κυρία. (Ἐρωτᾷ ὄλους καὶ φεύγει).

Κα ΜΑΓΝΗ (στὸ το πῆξι πού παίζουν χαρτιά): Ποιὸς ἐρχεται γιὰ μιὰ παρτίδα πόκερ; Ἐρχεσε, Γιατρέ μου;

ΓΙΑΤΡΟΣ. Ευχαρίστος.

ΖΟΥΛΙΕΤΤΑ. Κ' εγώ.

ΜΕΡΑΗΣ. Κ' εγώ. (Τοποθετούνται κι αρχίζουν).

ΓΚΕΙΣΑ. Όση ώρα θα πέρνομε τὸ τσάι, κάνομε κάτι τι δημορφο; Φωνάζομε τὴ ματζέλ Παρίση νὰ μᾶς τραγουδήει; Ἔτσι, ἡμεῖς κ' ἡμεῖς. Πρὸ ὀλίγου, στὴ σάλα πῆγε ἄδικα ἡ φωνούλα της. Οὔτε ἡ κιθάρα ἀκουόντανε, οὔτε τίποτε... Ἔτσι ὅμως, ὅπως ἐδῶ μέσα εἶναι περιορισμένος, θάναυ τρέλλα! Θάλετε;

ΟΛΟΙ Βεβαίως. Βεβαίως!

ΓΚΕΙΣΑ (στὸν Κυρίου): Πιὸς θάχει τὴν καλοσύνη νὰ μὲ συνοδεύσει νὰ τοὺς βρῶ; (Στὸ Μάγνη) Ἔρχεστε;

ΜΑΓΝΗΣ. Μὲ πολλὴ εὐχαρίστηση.

ΖΟΥΛΙΕΤΤΑ. Ἄν βρείτε κ' ἐμένα πουθενὰ τὸν ἄντρα μου, πάρτετὸν μαζί σας. Ἄδικε δὲν τὸν εἶδα καθόλου...

ΝΥΧΤΕΡΙΔΑ. Φέρετε καὶ κανένα Ἑγγλέζο γιὰ ποικιλία.

Κα ΜΑΓΝΗ. Ὁχι, σοβαρά, φέρετε μας τὴ Τσιγγάνα. Γυρέψτετὴν καὶ πείτε της νὰ ῥθει νὰ μᾶς ἀνοίξει τὴν τύχη μας!

ΓΚΕΙΣΑ (γελᾷ): Καλά, Καλά! (Φεύγουν).

ΣΚΗΝΗ ΥΙ

ΠΑΥΛΙΔΗΣ. (Μπαίνει μὲ τὰ γαρσόνια τοῦ φέρνουν ἕνα σωρὸ πράματα: σαμπάνιες, μπύρες, τσαγιέρες, σάντουιτς, γλυκὰ κ.τ.λ.)

ΟΝΤΑΛΙΣΚΑ (γελῶντα): Κύριε Παυλίδη, νὰ μὲ βοηθήσετε νὰ σεβρίρω ἀφοῦ ἡ σπιτονοικοκυρὰ ἔφυγε.

ΠΑΥΛΙΔΗΣ. Ποῦ πηγαίνει ἡ κ. Ζαφείρη;

ΝΥΧΤΕΡΙΔΑ (μασσώντας): Οἶ, οἶ, οἶ... Δουλιὰς ἕνα σωρὸ δουλειές ἔχει νὰ κάμει. Ἀκούστε: Θὰ μᾶς φέρει τὴν ξαδέερη μου τὴ Μιμίκα καὶ τὸν ξαδέερό μου τὸν Παῦλο, νὰ μᾶς τραγουδήσουν. Θὰ μᾶς φέρει τὴ Τσιγγάνα νὰ μᾶς ἀνοίξει τὴ Μοῖρα μας ἕνα Ἑγγλέζο.

ΖΟΥΛΙΕΤΤΑ. Καὶ τὸν ἄντρα μου. Κα ΜΑΓΝΗ. Μά, γιατί, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, προσέχετε. Εἶνε ἡ σειρά σας.

ΜΕΡΑΗΣ (θριαμβευτικά): Royal!

ΓΙΑΤΡΟΣ. Μιὰ μπύρα, παρακαλῶ.

ΟΝΤΑΛΙΣΚΑ (δίδοντας ἐδῶ κ' ἐκεῖ): Μ' ἀλήθεια, ποιά νάσαι αὐτὴ ἡ Τσιγγάνα, ποῦ σκορπᾷ τόσο θαυμασμὸ ἢ δημορφιά της ἀπ' ὅπου περάσει. (στὸν Παυλίδη) Τὴ γνωρίζετε;

ΠΑΥΛΙΔΗΣ (φυσικά): Πῶς νὰ τὴ γνωρίζω... Φορεῖ μάσκα.

ΜΕΡΑΗΣ (ἀπὸ καὶ ποῦ παίζει): Δὲ ξέρω, μὰ μοῦ φαίνονται πολὺ ἀνοιχτὰ τὰ φερσίματά της. Πρὸ ὀλίγου περῶντας ἀπὸ τὸ καπνιστήριον τὴν εἶδα νὰ καπνίζει, καθισμένη ἐπάνω στὸ τραπέζι τριγυρισμένη ἀπὸ διαρβόρους κυρίως ποὺ τοὺς ἔλεγε τὴ Μοῖρα.

ΓΙΑΤΡΟΣ. Ἔ, καὶ σὺ, κακὴ γλῶσσα. Ὅλες οἱ Τσιγγάνες φουμάρον. Εἶναι τῆς φυλῆς αὐτό.

Κα ΜΑΓΝΗ. Ναι, ἀλλὰ τοῦτη νὰ μάθουμε τι κακὸ φουμάρει (ἔλοι γελῶν).

ΠΑΥΛΙΔΗΣ. Ἄ, μπᾶ! Δὲν πιστεύω νάσαι καμιὰ τέτοια. Ἀδύνατον... Ποιὸς θὰ τὴν ἔφερνε... Ποιὸς θάχε τὴν τόλμη.

ΜΕΡΑΗΣ (γελῶντας): Ἔ, καὶ τί πάθαινε τάχα κι ἂν τὴν εἶχε τὴν τόλμη;

ΠΑΥΛΙΔΗΣ (Ἐρεθισμένα): Τί λέει! Ἀστείεςσαι; Νὰ συνοδεύω ἐδῶ τὴν κόρη μου ἢ τὴν ἀδερφή μου καὶ νὰ μάθω κατόπι πῶς ἡ γυναῖκα μὲ τὴν ὁποία κουβέντιαζε ἦταν μιὰ γυναῖκα τοῦ δρόμου...

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ὁ Σύλλογος τῆς Ἑθνικῆς Λογοτεχνίας καὶ Καλλιτεχνίας, σκοπὸν ἔχων τὴν ἀνάδειξιν καὶ διάδοσιν τῆς Λογοτεχνίας καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἐπιθυμῶν δὲ νὰ δώσῃ μεγαλειότεραν ἐδρότητα εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον, προκηρύσσει, συμφῶνως πρὸς τὸ 35 ἄρθρον τοῦ Καταστατικοῦ του, διαγωνισμὸν διὰ τὴν συγγραφὴν ἑνὸς μυθιστορήματος.

Εἰς τὸν διαγωνισμὸν δύναται νὰ λάβουν μέρος ὅλοι οἱ Ἕλληνες, πλὴν τῶν μελῶν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου καὶ τῶν τιμηθέντων διὰ τοῦ Κρατικοῦ Ἀριστείου Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν. Οἱ ὅροι συμμετοχῆς εἶνε οἱ ἀκόλουθοι.

1) Τὸ ἔργον δεόν νὰ εἶνε πρωτότυπον καὶ νὰ μὴ ἔχη δημοσιευθῆ.

2) Θὰ ἀποσταλῆ ἀνωνύμως πρὸς τὸν Γραμματεῖα τοῦ Συλλόγου κ. Α. Παπαχρήστον, ἐδὸς Πειραιῶς, 9 μετὰ ἰδιαιτέρον φακέλου ἐναφραγίστου περιέχοντος τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως καὶ ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτοῦ ἐπιφανείας ρητὸν ὁμοιον πρὸς τὸ εἰς τὴν πρώτην σελίδα τοῦ χειρογράφου ἀναγεγραμμένον.

3) Τὸ ἔργον, χειρόγραφον ἢ δυκτυλογραφημένον, θὰ εἶνε 12—15 τυπογραφικῶν φύλλων σήματος 16ου καὶ γλωσσικῶς ἐλεύθερον.

4) Ἡ ὑποβολὴ τῶν ἔργων θὰ γίνῃ μέχρι τῆς 31 Ἰανουαρίου 1926.

5) Βραβεῖον θὰ δῶθῃ ἕνα, ἀποτελούμενον ἀπὸ χρηματικῶν ἐπαθλῶν ἐν ἀρχαῖς 3000 καὶ χρυσῶν μετᾶλλων μετὰ διπλώματος, ὅπερ θὰ εἶνε τὸ Ἀριστεῖον τῆς Ἑθνικῆς Λογοτεχνίας καὶ Καλλιτεχνίας.

6) Τὸ βραβευθῆσόμενον ἔργον θὰ ἐκτυπωθῇ δι' ἐξόδων τοῦ Συλλόγου τοῦ ὁποίου θὰ εἶνε ἰδιοκτησία, ὃ δὲ συγγραφεὺς θὰ λάβῃ 30 ο) ἐπὶ τῶν καθαρῶν κερδῶν.

7) Ἡ ἀνακοίνωσις τῶν ἀποτελεσμάτων θὰ γίνῃ δι' ἐπίσημον τελετὴν εἰς ἡμέραν δρισθησομένην παρὰ τοῦ Προεδρείου τοῦ Συλλόγου.

8) Ἡ Κριτικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἀποτελεσθῇ ἐκ πάντε μελῶν, ὧν τὰ ὀνόματα θὰ ἀνακοιωθοῦν ἐγκρίτως.

Τὸ Προεδρεῖον τοῦ Συλλόγου, ἐκφράζει τὴν ἐσχὴν ἐπὶ οἱ μέλλοντες νὰ διαγωνισθῶσιν, ἐγγραφῶσιν μέλη τοῦ Συλλόγου.

(Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον)

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

“ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ”

Ἐξεδόθη καὶ κυκλοφορεῖ ὁ Δεύτερος Τόμος

“Ἡ ΚΟΚΚΟΤΑ,”

τοῦ Βικτώρ Μαργκερίτ

ἄνωτερος τοῦ πρώτου

ΠΙΑΝΑ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ

ΗΓΓΥΗΜΕΝΗΣ ΚΟΜΨΟΤΗΤΟΣ

ΚΑΙ ΥΠ' ΕΥΘΥΡΗΝ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

Εἰς τὴν ἀπίστευτον τιμὴν τῶν

ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΛΙΡΩΝ 40. 0. 0.

(Τεσσαράκοντα λιρῶν Ἀγγλίας)

Πώλησις καὶ ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ

Εἰς τὸν ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ ΣΤΑΡΡ

12 Στρά Ἀρσακείου 12 — Ἀθῆναι

Ἐπιζητεῖται ἀλληλογραφία μὲ τὰς Ἐπαρχίας.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

ΣΑΚΑΛΗ - ΜΠΑΚΑΚΟΥ

**ΖΩΝΕΣ - ΚΟΡΣΕΔΕΣ
MAILLOTS**

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ
ΣΑΚΑΛΗ - ΜΠΑΚΑΚΟΥ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ

Ἡ πλουσιωτέρα συλλογή ἀπὸ
**ΖΩΝΕΣ - ΚΟΡΣΕΔΕΣ
MAILLOTS**

ἔτοιμα καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ, με
ἄριστα ὕλικά καὶ τελεία ἐφαρ-
μογή καὶ δι' ὅλα τὰ βαλάντια.

ZAMPIRONI Κῶνοι καὶ ὀμοιοί
κατὰ τῶν κωνώ-
πων. Ἡ μόνη ἀποτελεσματικὴ
εἰδικότης. Ἐπιτυχία 60 ἐτῶν.

ZAMPIRINA Ἡ ἀποτελεσματι-
κωτέρα ἐντομο-
φθόρος κόνις. Καταστρέφει ἀ-

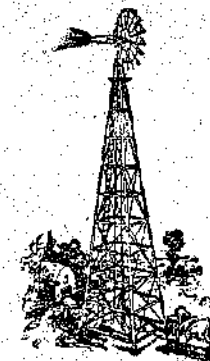
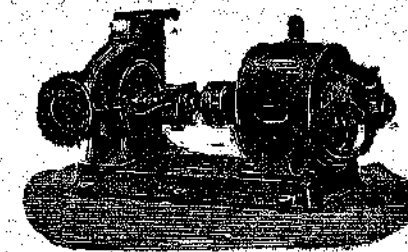
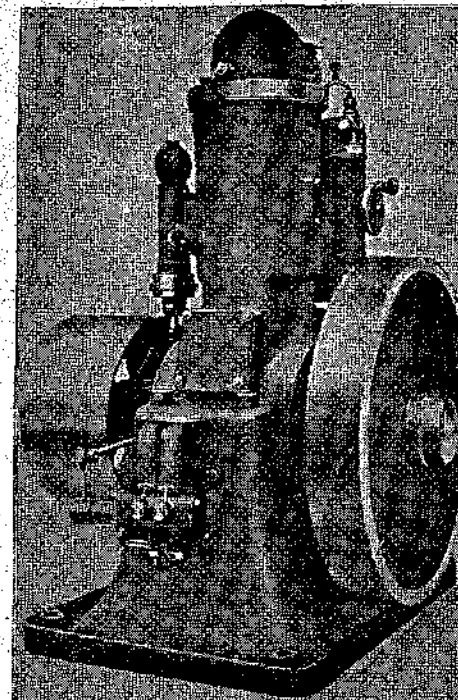
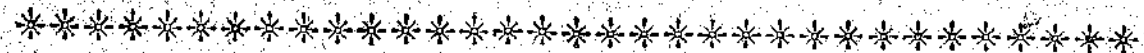
σφαλῶς κορέουσ, ψύλλους, μερμύγκια, κατσαρίδες κλπ.

ΒΑΦΗ VANBRY Τὰ γνωστὰ χρώματα εἰς πακέτα με τὰ ὅποια
βάφει κανεὶς μόνος του με οἰκονομία καὶ εὐκο-
λία καὶ οἰκονομία κάθε ὕφασμα, μεταξωτό, μάλλινο ἢ βαμβακερό.

AGRUMINA Κόνις ἐξαγομένη ἀπὸ τὸν χυμὸν τῶν λεμονίων,
τὸν ὅποιον ἀντικαθιστᾷ με εὐκολίαν καὶ οἰκονο-
μίαν. Μία δοκιμὴ θὰ σᾶς πείσῃ.

ΕΚΧΕΙΛΙΣΜΑΤΑ ΔΙΑ ΛΙΚΕΡ ΕΙΣ ΚΟΝΙΝ διὰ νὰ κατασκευάζετε
μόνοι σας τὰ λικέρ σας
ὅπως τὰ γνήσια Εὐρωπαϊκὰ με μεγάλην οἰκονομίαν.

FERRO-CHINA-BERLERI Τὸ πασίγνωστον εἰς τὸν κόσμον ὅλον
τονωτικὸν λικέρ. Συνιστᾶται διεθνῶς
ὡς τὸ ἀποτελεσματικώτατον δι' ἀναιμικοὺς καὶ ἀσθενεῖς ὀργανι-
σμοὺς ἐν γένει. Δίδει δύναμιν—ὕγιαν—ζωὴν.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
**ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ ΜΗΧΑΝΩΝ
& ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ**

ΟΔΟΣ ΚΛΕΙΣΘΕΟΥΣ 11

Διαρκὴς παρακαταθήκη Ἡλεκτροκίνητων
καὶ Ἡλεκτροπαραγωγῶν μεγάλων καὶ μικρῶν
ἀποδόσεων κτλ. κτλ.

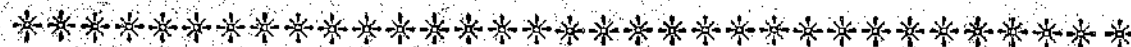
ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ

ΤΗΣ ΚΟΥΖΙΝΑΣ

ΕΧΕΙ Ο

Δ. ΔΟΥΖΙΝΑΣ

ΟΔΟΣ Ι. ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΡΑΟΥ 17

ΘΑ ΕΙΝΕ
ΣΝΟΜΠΙΣΤΗΣ

έκείνος που δεν αγοράζει φαβάκι του

ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΥ

αφού πλέον απέδειχθησαν ανώτερα των ευρωπαϊκών

Πωλούνται εις τα μεγάλα καταστήματα :

OLD ENGLAND

Σταδίου 7

ΠΑΝΕΛ. ΑΓΟΡΑ

Σταδίου 13

GANTERIE

Σταδίου 43

Π. ΠΑΠΠΑ

Σταδίου 33

*Εντελώς ειδικής κατασκευής

*Ανώτερα των Ευρωπαϊκών